

PRILOGA 2

»PRILOGA 3

OCENJEVANJE KAKOVOSTI ZRAKA IN POSTAVITEV VZORČEVALNIH MEST ZA MERJENJE ŽVEPLOVEGA DIOKSIDA, DUŠIKOVEGA DIOKSIDA IN DUŠIKOVIH OKSIDOV, DELCEV (PM₁₀ in PM_{2,5}), SVINCA, BENZENA, OGLJIKOVEGA MONOKSIDA TER ARZENA, KADMIJA, ŽIVEGA SREBRA, NIKLJA IN POLICIKLIČNIH AROMATSKIH OGLJIKOVODIKOV**1. Splošno**

Kakovost zraka se ocenjuje na vseh območjih in v vseh aglomeracijah v skladu z naslednjimi merili:

a) kakovost zraka se ocenjuje na vseh mestih skladno z merili iz 2. in 3. točke te priloge za postavitve vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu. Merila iz 2. in 3. točke te priloge se prav tako uporabljajo, če so pomembna pri opredelitvi posameznih postavitvev, kjer se določijo koncentracije zadevnih onesnaževal in kjer se kakovost zraka ocenjuje z indikativnimi meritvami ali modeliranjem;

b) ne glede na prejšnjo točko se skladnost z mejnimi vrednostmi, ki je usmerjena k varovanju zdravja ljudi, ne ocenjuje na naslednjih mestih:

- mestih, ki so znotraj območij, do katerih javnost nima dostopa in kjer ni stalnih bivališč;
- na tovarniških kompleksih ali v industrijskih obratih, za katere se uporabljajo predpisi, ki urejajo zdravje in varnost pri delu;
- na vozniških pasovih cest in vmesnih ločilnih pasovih na cestah, razen tam, kjer je pešcem običajno omogočen dostop do vmesnega ločilnega pasu.

2. Umestitev vzorčevalnih mest na makroravni**2.1 Varovanje zdravja ljudi**

- a) Vzorčevalna mesta, katerih namen je varovanje zdravja ljudi, se umestijo tako, da:
- zagotovijo podatke o predelih znotraj območij in aglomeracij, kjer se pojavljajo najvišje koncentracije, za katere je verjetno, da jim je prebivalstvo neposredno ali posredno izpostavljeno za obdobje, katerega trajanje je značilno glede na čas povprečenja mejne vrednosti,
  - zagotovijo podatke o ravneh v drugih predelih znotraj območij in aglomeracij, ki so reprezentativni za izpostavljenost celotnega prebivalstva.
- b) Vzorčevalna mesta so na splošno umeščena tako, da se zelo majhna mikrookolja ne merijo v njihovi neposredni bližini, kar pomeni, da mora biti vzorčevalno mesto umeščeno tako, da je vzorčeni zrak reprezentativen za kakovost zraka cestnega odseka, ki ni manjši od 100 m v dolžino na prometnih mestih, in ki meri vsaj 250 m x 250 m v industrijskih predelih, kadar je to izvedljivo.
- c) Postavitve v neizpostavljenem mestnem okolju so postavljene tako, da na njihovo raven onesnaženosti vpliva celoten delež onesnaževal iz vseh virov na tisti strani postaje, ki je obrnjena proti vetru. Za določitev ravni onesnaženosti ne bi smel prevladati samo en vir, razen če so take razmere tipične za večje območje mestne občine. Navedena vzorčevalna mesta so na splošno in praviloma reprezentativna za nekaj kvadratnih kilometrov.
- d) Kadar je cilj oceniti ravni v neizpostavljenem podeželskem okolju, na vzorčevalno mesto ne smejo vplivati aglomeracije ali industrijski predeli v njegovi bližini, to so predeli, ki so bližje od petih kilometrov.

- e) Kadar je treba oceniti prispevek iz industrijskih virov, se vsaj eno vzorčevalno mesto postavi na vetrno stran glede na položaj vira na najbližjem stanovanjskem območju. Kadar koncentracija na neizpostavljenih mestih ni znana, se postavi dodatno vzorčevalno mesto v glavni smeri vetra.
- f) Vzorčevalna mesta so, kadar je to mogoče, reprezentativna tudi za podobna mesta, ki niso v njihovi neposredni bližini.
- g) Vzorčevalna mesta za arzen, kadmij, živo srebro, nikelj in policiklične aromatske ogljikovodike se postavijo skupaj z vzorčevalnimi mesti za delce PM₁₀.

2.2 Varstvo rastlin in naravnih ekosistemov

Vzorčevalna mesta, usmerjena v varstvo rastlin in naravnih ekosistemov, so oddaljena več kot 20 km od aglomeracij ali več kot 5 km od drugih poseljenih območij, industrijskih objektov ali avtocest ali večjih cest s prešteti več kot 50.000 vozili na dan, kar pomeni, da mora biti vzorčevalno mesto postavljeno tako, da je vzorčeni zrak reprezentativen za kakovost zraka okoliškega območja, katerega površina je vsaj 1000 km². Ob upoštevanju zemljepisnih pogojev ali možnosti za zaščito posebej ranljivih območij se lahko vzorčevalno mesto postavi na manjši razdalji ali tako, da je reprezentativno za kakovost zraka na ožjem območju.

3. Umestitev vzorčevalnih mest na mikroravni

Kadar je to izvedljivo, se upošteva naslednje dejavnike:

- pretok okrog vzorčevalne sonde na dovodu je nemoten (v splošnem prost v krogu vsaj 270° oziroma 180° na mestih vzorčenja ob stavbni črti), tako da nobene prepreke ne vplivajo na pretok zraka v bližini dovoda (navadno nekaj metrov od zgradb, balkonov, dreves in drugih ovir ter vsaj 0,5 m od najbližje stavbe, če so mesta vzorčenja reprezentativna za kakovost zraka ob stavbni črti),
- v splošnem je mesto vzorčenja na dovodu na višini med 1,5 m (območje dihanja) in 4 m nad tlemi. Kadar je postaja reprezentativna za širše območje, so lahko primerne tudi umestitve na višje mesto, vsa odstopanja pa je treba v celoti dokumentirati;
- sonda na dovodu ni nameščena v neposredni bližini virov, da ne pride do neposrednega zajema emisij, ki ne bi bile premešane z zrakom;
- izpuh vzorčevalnika se namesti tako, da ne pride do ponovnega kroženja izpušnega zraka skozi dovod v vzorčevalnik;
- prometu izpostavljene sonde za vzorčenje vseh onesnaževal so postavljene vsaj 25 m od roba večjih križišč in največ 10 m od cestnega robnika. Večje križišče v tem smislu pomeni križišče, ki prekinja prometni tok, zaradi česar v primerjavi s preostalim cestnim odsekom nastajajo različne dodatne emisije (pri ustavljanju in speljevanju);
- za meritve usedanja v neizpostavljenem podeželskem okolju se upoštevajo tudi smernice in merila iz Programa sodelovanja za spremljanje in oceno onesnaževanja zraka na velike razdalje v Evropi (EMEP), ki se izvaja v okviru Konvencije o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja;
- vsa odstopanja od meril iz te točke je treba v celoti dokumentirati v skladu s postopki iz 4. točke te priloge.

Poleg naštetih se lahko upoštevajo tudi naslednji dejavniki:

- moteči viri,
- varnost,
- dostop,
- razpoložljivost električnega toka in telefonskega omrežja,
- vidnost mesta vzorčenja glede na okolico,
- varnost javnosti in izvajalcev,
- zaželenost skupne umestitve mest vzorčenja za različna onesnaževala,
- zahteve prostorskega načrtovanja.

4. Dokumentiranje in pregled izbire mesta vzorčenja

Ministrstvo v vseh območjih in aglomeracijah v celoti dokumentira postopke izbire mest vzorčenja in beleži informacije v podporo načrtovanju omrežij in izbiri lokacij za vsa mesta spremljanja. Dokumentacija vključuje orientacijske fotografije območja v okolici mest spremljanja in podrobne zemljevide. Kadar se dopolnilne metode uporabljajo znotraj območja ali aglomeracije, dokumentacija vključuje podrobnosti teh metod in informacije o tem, kako je zagotovljena izpolnitev meril iz tretjega odstavka 6. člena tega pravilnika. Dokumentacija se posodablja po potrebi in pregleda vsaj vsakih pet let za zagotovitev, da izbirna merila, načrti omrežij in lokacije mest spremljanja ostanejo ves čas veljavni in optimalni. Dokumentacija se Evropski komisiji predloži v treh mesecih od prejema njenega zahtevka.«.